

Přehledová práce

Vertikální přenos, profylaxe a život s HIV

Vertical transmission, prophylaxis and life with HIV

Ladislav Machala

Infekční klinika 3. LF UK a HIV centrum Nemocnice Na Bulovce

Korespondenční adresa: prof. MUDr. Ladislav Machala, Ph.D., HIV Centrum Nemocnice Na Bulovce, Budínova 2, 180 81 Praha 8, tel.: +420 266 082 706, e-mail: ladislav.machala@bulovka.cz

Publikováno: 24. 1. 2020
Actual Gyn 2020, 12, 10

Přijato: 16. 1. 2020
ISSN 1803-9588

Akceptováno: 22. 1. 2020
© 2020, Aprofema s.r.o.

Článek lze stáhnout z www.actualgyn.com

Citujte tento článek jako: Machala L. Vertikální přenos, profylaxe a život s HIV. Actual Gyn. 2020;12:10

V poslední dekádě byla do klinické praxe zavedena nová antiretrovirová virostatika, která zásadním způsobem zlepšila jak individuální prognózu pacientů s HIV infekcí, tak i významným způsobem snížila šíření této infekce v populaci. Tyto moderní přípravky, především ze skupiny inhibitorů HIV integrázy, jsou vysoce účinnými supresory virové replikace, jsou dostatečně odolné proti rozvoji virové rezistence a jsou uspokojivě tolerovány většinou pacientů.

Infekce virem HIV se tak změnila z rychle smrtící nemoci na chronické onemocnění, které sice ještě neumíme definitivně vyléčit, ale dovedeme jej dlouhodobě účinně léčit. V současné době panuje všeobecné přesvědčení, že pacienti, u kterých byla HIV infekce včas diagnostikována a kteří jsou léčeni moderními antiretrovirovými, mají stejnou šanci na dožití očekávané průměrné délky života jako ostatní jedinci bez HIV infekce.

Řada rozsáhlých studií provedených v posledních letech také jednoznačně prokázala, že pacienti správně léčení virostatikou s maximální supresí virové replikace (čili dosahujícími nulové virové nálože v krvi) nejsou zdrojem infekce jak sexuální, tak ani krevní cestou.

Nová virostatika také přispěla k výraznému snížení rizika vertikálního přenosu HIV infekce z těhotné ženy na dítě. Toto riziko se za přirozených podmínek pohybuje kolem 20 %, ale při správném použití jak farmakologických, tak i nefarmakologických metod intervence se daří toto riziko snižovat pod 2 %. Pro optimální výsledek profylaxe vertikálního přenosu HIV infekce je v péči o těhotnou ženu nutná úzká spolupráce gynekologů-porodníků a infektologů specializovaných v oblasti HIV/AIDS.

V posledních letech byl do praxe také zaveden koncept tzv. pre-expoziční profylaxe (PrEP), kde je systematické podávání antiretrovirových léků užíváno k prevenci infekce HIV u osob s vysokým rizikem expozice. PrEP je vhodná především pro promiskuitní osoby, které nechtějí užívat barierové metody protekce před pohlavně přenosnými infekcemi, uplatnění ale najde např. také u HIV-diskordantních párů.

Podmínkou dostatečně vysoké efektivity antiretrovirové léčby je na straně jedné maximální disciplinovanost (adherence) užívání léků pacientem a na straně druhé pravidelný monitoring účinnosti léčby ošetřujícím lékařem. Cenou je pak nezanedbatelná finanční náročnost těchto léků.